

1

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА АНТИЧНОСТІ, СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ ТА ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
ДОМОДЕРНОЇ ДОБИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету історії та
міжнародних відносин

Віталій АНДРЕЙКО

« 30 » 06 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

**ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ
ОСВІТИ (СТАРША ШКОЛА)**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: А Освіта

Спеціальність: А4 Середня освіта

Предметна спеціальність: А4.03 Середня освіта (Історія та
громадянська освіта)

Освітня програма: Історія

Статус дисципліни обов'язкова

Мова навчання українська

Ужгород – 2025

Робоча програма «Педагогічна практика у закладах загальної середньої освіти (старша школа)» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань А Освіта спеціальності А4 Середня освіта предметної спеціальності А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта), освітньої програми Історія.

Розробник: Капітан Л.І. – професор кафедри Античності, Середньовіччя та історії України домодерної доби, факультету історії та міжнародних відносин ДВНЗ «УжНУ».

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри Античності, Середньовіччя та історії України домодерної доби

протокол № 11 від «26» червня 2025 року

завідувач кафедри доц. Ігор ЛІХТЕЙ

Схвалено науково-методичною комісією факультету історії та міжнародних відносин

протокол № 7 від «27» червня 2025 року

Голова науково-методичної комісії доц. Світлана МИШКО

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 6 (кількість тижнів – 4)	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 180	4-й курс	4-й курс
	Семестр:	
	8-й	8-й
Вид підсумкового контролю: семестровий	Індивідуальна робота:	
	60	60
Форма підсумкового контролю: диференційований залік (усно)	Самостійна робота:	
	120	120

2. МЕТА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Педагогічна практика у закладах загальної середньої освіти (старша школа) є важливою частиною навчально-виховного процесу, в ході якого відбувається безпосереднє поєднання та реалізація теоретичних знань, що отримують здобувачі вищої освіти на заняттях, з практичною діяльністю бакалаврів у якості педагогів. Це дозволяє, з одного боку, закріпити й поглибити знання теорії, а з іншого – набуті вміння й навички, необхідні для майбутньої самостійної роботи згідно з обраною професією.

Мета педагогічної практики в закладах загальної середньої освіти (старша школа) передбачає закріплення знань, здобутих у процесі навчання, виявлення особистісних якостей, удосконалення набутих умінь і навичок у реальних умовах освітнього процесу; вивчення сучасного стану організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти (старша школа) та новаторського досвіду діяльності педагогів; удосконалення й поглиблення професійної компетентності бакалаврів, залучення їх до проведення занять з історії та громадянської освіти із застосуванням сучасних методів і форм організації освітнього процесу; формування умінь організації виховної роботи, використання різноманітних педагогічних технологій; проведення виховних заходів зі здобувачами освіти в закладах загальної середньої освіти (старша школа); застосування інноваційних технологій у реалізації виховної діяльності; ознайомлення із системою освітньої діяльності.

Відповідно до **освітньо-професійної програми «Історія»** проходження педагогічної практики у ЗЗСО сприяє формуванню в здобувачів вищої освіти таких **компетентностей**:

інтегральна:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

загальні:

ЗК 02. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності;

ЗК 04. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі;

ЗК 10. Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.

фахові, предметні:

ФК 01. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету;

ФК 02. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності.

ФК 03. Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів.

ФК 04. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення;

ФК 05. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання.

ФК 06. Здатність до формування колективу учнів; знаходження ефективних шляхів мотивації їх до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них;

ФК 07. Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу;

ФК 09. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей;

ПК 7. Знання наукових основ методики навчання історії, організації процесу пізнання та виховання учнів різних вікових категорій.

ПК 8. Знання змісту та завдань організації підготовки учнів у закладах загальної середньої освіти;

ПК 9. Знання нових підходів до шкільної історичної та громадянської освіти в умовах багатокультурного суспільства та процесу євроінтеграції;

ПК 10. Здатність до педагогічної рефлексії та дисемінації педагогічного досвіду.

3.ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Передумовами проходження **педагогічної практики у ЗЗСО (старша школа)** є опанування таких навчальних дисциплін (НД) та проходження практик **освітньо-професійної програми (ОП) «Історія»:**

ОК 15. Психологія

ОК 18. Педагогіка

ОК 23. Інклюзивна освіта

ОК 26. Методика навчання історії та ГО у ЗЗСО (базова середня освіта)

ОК 28. Громадянська освіта: основи шкільного курсу (базова середня освіта)

ОК 32. Громадянська освіта: основи шкільного курсу (загальної та профільної середньої освіти)

ОК 37. Педагогічна практика у ЗЗСО (базова середня освіта)

ОК 39. Методика виховної роботи у закладах загальної середньої освіти

ОК 41. Педагогічна пропедевтична практика

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми «Історія», проходження вказаної педагогічної практики як освітнього компонента повинно забезпечити досягнення здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати	Шифр ПР
<i>Відтворює</i> основні концепції та принципи педагогіки і психології; <i>враховує</i> в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів.	ПР – 01
<i>Демонструє</i> вміння навчати учнів державною мовою, формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання, використовуючи сучасну термінологію та систему понять за спеціальністю А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта).	ПР – 02
<i>Вибирає</i> відповідні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі; <i>аналізує</i> динаміку особистісного розвитку учнів, <i>визначає</i> ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.	ПР – 05
<i>Називає</i> і <i>пояснює</i> принципи проектування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), технології здоров'я збереження під час освітнього процесу, способи запобігання та протидії булінгу і налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками.	ПР – 06
<i>Застосовує</i> сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.	ПР – 9
<i>Аналізує</i> власну педагогічну діяльність та її результати, <i>здійснює</i> об'єктивну самооцінку і самокорекцію професійних якостей.	ПР – 12
<i>Використовує</i> краєзнавчу складову курсу історії для активізації пізнавальної діяльності учнів; <i>розуміє</i> й <i>популяризує</i> історико-культурну спадщину України та світу.	ПР – 16
<i>Знає</i> зміст шкільних курсів історії та громадянської освіти, <i>проектує</i> і <i>здійснює</i> навчально-виховний процес, <i>обирає</i> оптимальні компетентнісно орієнтовані методики навчання, <i>уміє</i> оцінювати та відслідковувати динаміку особистісного розвитку учня/учениці.	ПР – 18
<i>Цінує</i> різноманіття та мультикультурність; <i>уміє</i> ідентифікувати себе у системах загальнолюдських і національних цінностей, <i>керується</i> в педагогічній діяльності принципами толерантності, діалогу й співробітництва	ПР – 20
<i>Усвідомлює</i> цілі, мотиви власної педагогічної діяльності, <i>стійко прагне</i> до набуття та вдосконалення професійних компетентностей.	ПР – 21

6

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після проходження практики:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПР
Здобувач освіти здатний проектувати та реалізовувати освітній процес з історії та громадянської освіти у старшій школі, інтегруючи психолого-педагогічні закономірності розвитку учнів із сучасними методиками формування предметних і громадянських компетентностей в умовах НУШ.	ПР - 01
Здобувач здатний фахово здійснювати навчання державною мовою, ефективно застосовуючи понятійно-термінологічний апарат історичної та громадянської галузей для розвитку мовно-комунікативної культури учнів у процесі інтегрованого навчання.	ПР - 02
Здобувач здатний у процесі педагогічної практики моделювати систему виховної та позакласної роботи, що базується на діагностиці особистісного розвитку учнів, індивідуалізації їхньої мотивації до самовдосконалення та доборі методів виховання, які забезпечують прогрес кожного школяра відповідно до його здібностей.	ПР - 05
Здобувач освіти здатний проектувати психологічно безпечне та інклюзивне освітнє середовище, шляхом інтеграції оздоровчих методик, методи запобігання булінгу та алгоритми ефективної співпраці з батьками для забезпечення фізичного й ментального благополуччя всіх учнів.	ПР - 06
Практикант здатний інтегрувати сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, зокрема інструменти штучного інтелекту та мультимедійні платформи, у процес навчання історії та громадянської освіти для цифровізації освітнього контенту та персоналізації навчання.	ПР - 09
Здобувач освіти здатний здійснювати рефлексивний аналіз власної викладацької діяльності, об'єктивно оцінювати результативність навчання учнів та впроваджувати стратегії самокорекції для безперервного вдосконалення професійної майстерності вчителя історії та громадянської освіти.	ПР - 12
Здобувач здатний інтегрувати регіональну історію в освітній процес, використовуючи краєзнавчий матеріал як засіб активізації пізнавального інтересу учнів та популяризації історико-культурної спадщини України у світовому контексті.	ПР - 16
Здобувач освіти здатний проектувати та реалізовувати навчально-виховний процес на основі глибокого знання змісту шкільних курсів історії та громадянської освіти, застосовуючи оптимальні компетентісно орієнтовані методики та інструменти оцінювання для моніторингу індивідуальної динаміки розвитку кожного учня.	ПР - 18
Здобувач здатний фахово проектувати та впроваджувати освітню стратегію з історії та громадянської освіти, яка ґрунтується на визнанні етнокультурного, релігійного та світоглядного різноманіття сучасного суспільства, забезпечуючи формування у старшокласників громадянської ідентичності та загальнолюдських ціннісних орієнтирів через механізми толерантного діалогу, конструктивного співробітництва та багатоперспективного аналізу історичного минулого.	ПР - 20
Здобувач освіти демонструє високий рівень професійної рефлексії, усвідомлюючи стратегічні цілі та гуманістичні мотиви власної викладацької діяльності, що виявляється у стійкій мотивації до безперервного самовдосконалення, активному освоєнні інноваційних методик навчання	ПР - 21

історії та громадянської освіти та готовності до адаптації професійних компетентностей відповідно до динамічних вимог сучасної профільної школи.	

5. БАЗИ ПРАКТИКИ

Відповідно до Положення про практику студентів Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (згідно з наказом №388/01-17 від 24.02.2017 р.), бази практики визначаються довгостроковим або короткостроковим договорами між університетом і закладами загальної середньої освіти, і є офіційною підставою для проходження практики здобувачів вищої освіти. Тривалість договорів погоджується договірними сторонами. Вона може визначатися на період самої практики або на термін до п'яти років із можливістю подальшої пролонгації на такий самий термін.

Здобувачі мають можливість самостійно обирати місце проходження педагогічної практики за умови підписання короткострокового договору між університетом і закладом освіти. Бази практики повинні мати всі умови для виконання здобувачами освіти плану практики. Керівники закладів загальної середньої освіти зобов'язані забезпечити створення належних умов для проходження практики, дотримання правил і норм охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії відповідно до законодавства.

Закріплення здобувачів вищої освіти за базами практики та призначення керівників від кафедри оформлюється відповідним наказом ректора університету. Розподіл здобувачів освіти заочної форми навчання оформлюється розпорядженням декана факультету. Здобувачі зобов'язані не пізніше ніж за чотири тижні до початку практики визначити разом з керівником практики від кафедри базу проходження практики;

Відповідно до Положення про практику студентів ДВНЗ «Ужгородський національний університет», педагогічна практика у ЗЗСО здобувачів вищої освіти університету проводиться на базах практики, діяльність яких відповідає спеціальності студентів та може забезпечити усі необхідні умови для виконання студентом програми педагогічної практики.

Відповідальність за організацію, проведення і контроль педагогічної практики покладається на першого проректора університету. Навчально-методичне керівництво і виконання програми практики забезпечує керівник практики від ФІМВ, кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи та кафедра психології ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

У рамках обсягу навчальних годин «Педагогічна практика у ЗЗСО (старша школа)» передбачено 120 годин самостійної та 60 годин індивідуальної роботи, 4 тижні. Проходження педагогічної практики на 4 курсі за спеціальністю «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)» – це фінальний етап підготовки, де здобувач повинен продемонструвати навички викладання у старшій школі (10–11 класи).

Ознайомчо-аналітична робота

Цей етап спрямований на входження у професійне середовище та адаптацію до умов конкретного навчального закладу. У перший тиждень здобувач повинен відвідати цільову нараду-інструктаж у ЗЗСО з метою ознайомлення з вимогами та завданнями практики, з правилами поведінки, планом евакуації та роботою в умовах повітряних тривог (укриття), з організацією освітньої діяльності та основами документообігу, проаналізувати відповідний сайт. Потім необхідно зустрітися з директором, завучем та вчителем-наставником (історії та громадянської освіти), познайомитися з учнями 10 – 11-х класів, у яких практикант буде проводити заняття, оглянути кабінет історії, перевірити наявність мультимедійного обладнання, карт, підручників та методичної літератури. На цьому етапі

важливо також проаналізувати шкільну документацію (навчальні плани, програми, класний журнал, календарно-тематичне планування вчителя на поточний семестр), з'ясувати наявність підручників з історії України, всесвітньої історії та громадянської освіти, поспостерігати за роботою досвідчених педагогів та методикою застосування ними інноваційних прийомів навчання, скласти індивідуальний план роботи з узгодженням дат проведення уроків та виховних заходів.

Навчально-методична робота (викладання)

Це основний блок, де здобувач виступає в ролі вчителя історії та правознавства/громадянської освіти. На цьому етапі необхідно;

відвідати 12 уроків вчителя-предметника;

проаналізувати 5 відвіданих уроків;

підготувати та провести 3 пробні уроки та 5 залікових (2 з історії України, 2 з Всесвітньої історії та 1 з правознавства/громадянської освіти);

скласти детальні плани-конспекти уроків з використанням сучасних методів (наприклад, критичного мислення, роботи з першоджерелами);

підготувати мультимедійні презентації, інтерактивні тести (Kahoot, Quizizz), карти та опорні схеми;

здійснювати на засадах компетентнісного підходу об'єктивний контроль і оцінювання під час перевірки зошитів, контрольних робіт та есе учнів.

Виховна та позакласна робота

Виховна та позакласна робота імплементується в ролі класного керівника і педагога-організатора змістовного дозвілля та забезпечується через: організацію заходу на актуальну тему (наприклад, медіаграмотність, права людини або історична пам'ять); профорієнтаційну бесіду зі старшокласниками про вибір професії; проведення історичної вікторини, дебатного клубу або екскурсії (можна віртуальної).

Психолого-педагогічне спостереження

Під час спостереження здобувач-практикант називає і пояснює принципи проєктування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища, технології здоров'язбереження під час освітнього процесу, способи запобігання та протидії булінгу і налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками; проводить роботу над психолого-педагогічною характеристикою класу: опис атмосфери в класі, лідерів, мотивації учнів до навчання.

Здобувач також аналізує власну педагогічну діяльність та її результати, здійснює об'єктивну самооцінку і самокорекцію професійних якостей через відвідування уроків колег: спостереження за уроками вчителя-методиста та інших студентів-практикантів (з обов'язковим аналізом).

Підсумковий етап

В рамках підготовки звіту здобувач оцінює власні досягнення та аналізує труднощі під час практики. Відтак готує звітну документацію, яка передбачає формування папки (портфоліо) з аналізом програм, відгуками на відвідані уроки та власними розробками.

Наприкінці практики здобувач подає керівнику від кафедри сформоване **портфоліо**, яке включає такі документи:

1. Організаційна документація

- Щоденник педагогічної практики – з відмітками про відвідування закладу, підписами вчителя-наставника та печаткою ЗЗСО. (додаток А)
- Індивідуальний план роботи – затверджений керівником практики від закладу освіти.

- Характеристика на практиканта (затверджену директором школи або на педраді, з мокрою печаткою) з рекомендованою оцінкою за проходження педагогічної практики за 20-бальною шкалою.

- Копія наказу по відповідній школі про проходження практики студентом.

- «Відомість про оплату» (стосується студентів стаціонарного відділення, які проходять практику в школах м. Ужгорода).

2. Навчально-методичний блок

- Аналіз відвіданих уроків:

Аналіз 5 відвіданих уроків вчителя-предметника. Схема аналізу додається (Додаток Г).

Аналіз 2–3 уроків колег-студентів (за наявності).

- Плани-конспекти проведених уроків:

3 пробні уроки.

5 залікових уроків (2 з історії України, 2 з Всесвітньої історії, 1 з правознавства/громадянської освіти). У конспектах залікових уроків вказати використані цифрові інструменти (QR-коди, інтерактивні карти). У старшій школі це цінується.

- Дидактичні матеріали до уроків: роздруковані тестів, скриншоти створених Kahoot/Quizizz, авторські опорні схеми чи презентації (можна на флеш-носії або у формі QR-кодів у звіті).

- Протокол обговорення і аналізу одного із залікових уроків, проведених практикантом (за підписами голови і секретаря методичного об'єднання ЗЗСО або заступник директора школи з навчальної роботи).

3. Виховний та аналітичний блок

- План-конспект виховного заходу: розгорнутий план проведення заходу (вікторина, дебати, бесіда про медіаграмотність, екскурсія (можлива віртуальна) тощо) (Додаток Б) із оцінкою та підписами класного керівника (педагога-організатора) та заступника директора з виховної роботи. План-конспект завіряється печаткою навчального закладу. Документ здається для перевірки на кафедру загальної педагогіки та педагогіки Вищої школи ДВНЗ «УжНУ», за що викладачі кафедр виставляють оцінку в «Щоденник педагогічної практики»);

- Психолого-педагогічна характеристика класу: аналіз структури колективу, лідерства, рівня мотивації та рекомендації щодо роботи з учнями (Додаток В) (перевіряє і керівник практики від кафедри психології ДВНЗ «УжНУ» з виставленням оцінок у «Щоденнику педагогічної практики»);

- Звіт про виконання індивідуального плану: підсумкова рефлексія, де студент описує власні досягнення, труднощі, опановані інноваційні прийоми та самоаналіз педагогічної діяльності. Зафіксуйте час, витрачений на аналіз підручників та підготовку конспектів. Це значна частина навантаження. Враховуючи вимоги сьогодення, ознайомлення з алгоритмами безпеки, у звіті вказати про те, як здійснюється супровід учнів до укриття.

7. ОРІЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПЕРІОД ПРОВЕДЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В ЗЗСО

№ з/п	Вид та зміст роботи	Період виконання завдання
1	Організаційно-ознайомчий етап	1-й тиждень
1.1	Відвідування цільової наради-інструктажу. Зустріч із керівником від кафедри.	1-й день
1.2	Оформлення документів у ЗЗСО (наказ по школі). Знайомство з адміністрацією, вчителем-наставником та закріпленим класом.	1-2 дні

1.3	Ознайомлення з правилами безпеки, планом евакуації та алгоритмом переходу до укриття. Аналіз сайту ЗЗСО та документообігу.	2-й день
1.4	Аналітична робота: вивчення програм та підручників (ІУ, ВІ, ГО). Огляд кабінету історії. Складання індивідуального плану роботи.	2-4 дні
1.5	Пасивна практика: відвідування перших 5-6 уроків вчителя-предметника. Початок роботи над психолого-педагогічною характеристикою класу.	3-5 дні
2	Навчально-методична та виховна робота	2–3 тиждень
2.1	Спостереження за уроками вчителя (решта 6-7 уроків). Підготовка 5 аналізів відвіданих уроків (Додаток Г).	2-й тиждень
2.2	Пробні уроки: розробка конспектів та проведення 3 пробних уроків (ІУ, ВІ, ГО). Обговорення результатів з наставником.	2-й тиждень
2.3	Залікові уроки: проведення 5 залікових уроків (2-ІУ, 2-ВІ, 1-ГО). Впровадження інноваційних прийомів, використання QR-кодів та платформ (Kahoot/Quizizz).	3-й тиждень
2.4	Проведення протокольного засідання методичного об'єднання щодо аналізу одного із залікових уроків студента.	3-й тиждень
2.5	Виховний захід: проведення історичної вікторини, дебатів або віртуальної екскурсії. Завірення плану-конспекту (Додаток Б).	3-й тиждень
2.6	Профорієнтаційна бесіда зі старшокласниками про спеціальність.	3-й тиждень
3	Аналітико-результативний етап	4-й тиждень
3.1	Завершення роботи над психолого-педагогічною характеристикою класу (Додаток В) та її погодження з психологом/класним керівником.	1-2 дні
3.2	Перевірка останніх робіт учнів (есе, тести), виставлення оцінок у журнал.	1-3 дні
3.3	Самоаналіз: написання звіту про виконання індивідуального плану (рефлексія, опис труднощів, згадка про безпекові заходи/укриття).	3-4 дні
3.4	Отримання характеристики з рекомендованою оцінкою (20-бальна шкала) та печатки на документах. Підготовка «Відомості про оплату».	4-й день
3.5	Портфоліо: систематизація конспектів, роздруківок, скріншотів тестів та цифрових матеріалів. Подача документації на кафедри.	5-й день

8. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Відповідальність за організацію практики в цілому по університету та контроль за її проведенням покладається на керівника виробничої практики університету, який підпорядковується начальнику навчально-методичного відділу. До керівництва практикою здобувачів вищої освіти залучаються досвідчені науково-педагогічні працівники кафедр.

Перед початком практики керівник оформляє направлення на практику, у якому зазначається номер наказу ректора (розпорядження декана – для заочного відділення) та дата його затвердження, прізвище практиканта, назва бази практики (кафедри та факультету), календарний термін тривалості практики, зазначаються прізвища керівників практики від кафедр. Направлення підписує декан або заступник декана факультету.

Перед початком практики (або в перший день практики) керівник забезпечує проведення всіх організаційних заходів, зокрема:

- проводить цільовий інструктаж з техніки безпеки та охорони праці;
- знайомить здобувачів з пакетом необхідних документів;
- роз'яснює порядок ведення щоденника практики;

- знайомить студентів із вимогами щодо оформлення документації та звіту про проходження практики.

Одночасно з керівником практики від кафедри факультету інструктаж для студентів проводять керівники від кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи та від кафедри психології.

Під час практики керівник (керівники) відвідує та аналізує ті заняття та заходи, які проводять практиканти.

9. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Загальні вимоги щодо оформлення звіту.

Звітна документація оформляється студентом за відповідною формою на останньому (4-му) тижні проходження педагогічної практики. У Звіті мають бути відображені наступні компоненти:

- місце та термін проходження практики;
- календарний графік запланованих робіт;
- опис виконаної роботи (відвідування наради-інструктажу, кількість та дати відвіданих занять викладачів, кількість та дати відвіданих занять інших практикантів, дати проведення практикантом занять тощо);
- аналіз навичок та вмінь викладачів, які варто запозичити;
- аналіз вмінь та навичок інших практикантів, які варто запозичити;
- перелік методичних прийомів та методик, які були використані під час проведення практикантами занять;
- перелік труднощів, з якими стикнувся практикант та можливих шляхів їх подолання;
- оцінка власного досвіду організації виховної роботи зі студентами;
- оцінка набутого досвіду студентом-практикантом від викладачів кафедри, заняття яких відвідувалися (проводилися з навчальної дисципліни відповідного викладача) чи куратора академічної групи.

Порядок захисту педагогічної практики.

Допуск до захисту педагогічної практики можливий за умови виконання студентами-практикантами усіх поставлених завдань. Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та завдань. Характерна форма звітності за практику – це подання письмового звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником від бази практики. Письмовий звіт разом із щоденником та іншими документами з педагогічної практики студент подає керівнику практики від ФІМВ. Звіт повинен містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики.

За діяльністю практикантів здійснюється поточний контроль: спостереження керівника практики за роботою здобувачів на базах практики, дотримання ними виробничої дисципліни, умов та режиму роботи, графіку виконання запланованих завдань, ведення щоденника. Поточний контроль може здійснювати завідувач кафедри та відповідальні особи навчальної частини ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

За підсумками педагогічної практики здобувачу виставляється загальна оцінка на основі аналізу результатів таких видів його діяльності: організаційна робота, виховна робота, навчально-методична робота, якість звітної документації.

Керівник (керівники) практики, враховуючи відповідні оцінки від закладу загальної середньої освіти, керівників кафедр загальної педагогіки та педагогіки вищої школи та кафедри психології, а також результати захисту ставить залікову оцінку (диференційований залік).

Оцінка за практику вноситься у відомість обліку успішності, залікову книжку студента за підписом керівника практики. Оцінка за практику враховується стипендіальною комісією при призначенні стипендії.

Здобувачам вищої освіти, які не виконали програму практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики за індивідуальним графіком. Студенти, які не виконали програму практики з неповажних причин, отримали незадовільну оцінку і не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін – відраховуються з університету.

По закінченню практики керівник подає звіт про її проведення, який обговорюється на засіданні кафедри та вченій раді ФІМВ «УжНУ».

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти:

№ з/п	Вид роботи (завдання)	Кількість балів (діапазон)
1.	Навчально-методичний блок	0 – 30
	<i>Проведення 5 залікових та 3 пробних уроків, виконання обов'язків класного керівника, дотримання трудової дисципліни.</i> Проведення залікових уроків: (5 уроків × 6 балів) = 30 балів. Оцінюється якість плану-конспекту, науковість матеріалу, використання інноваційних методів та цифрових інструментів, дидактичних матеріалів (Kahoot, презентації, карти). Проведення пробних уроків та підготовка дидактичних матеріалів. Оцінюється активність, якість тестів (Kahoot/Quizizz) та наочності.	
2.	Виховна робота (План-конспект заходу)	0 – 15
	<i>Організація заходу на актуальну тему (медіаграмотність, права людини), методична грамотність сценарію.</i> Підготовка та проведення виховного заходу: 15 балів. Враховується актуальність теми (медіаграмотність, нацпам'ять), залучення учнів та якість сценарію. (оцінюється кафедрою загальної педагогіки та педагогіки вищої школи) Профорієнтаційна робота.	
3.	Психолого-педагогічний блок	0 – 15
	<i>Психолого-педагогічна характеристика класу, аналіз лідерства та мотивації учнів (Додаток В).</i> Психолого-педагогічна характеристика класу: 15 балів. Оцінюється глибина аналізу колективу, коректність використання методів спостереження та обґрунтованість рекомендацій (врахувати чи наявні учні з ООП, які особливості підготовки уроку в таких класах).(оцінюється кафедрою психології).	
4.	Аналітична звітність та захист	0 – 20
	<i>Ведення щоденника, аналіз відвіданих уроків (5 вчителя + 2 колеги), підсумковий звіт (рефлексія) та захист результатів.</i> Ведення щоденника та індивідуального плану: 5 балів. Якість аналізу відвіданих уроків (5 вчителя): 10 балів. Підсумковий звіт (рефлексія): 5 балів. Враховується опис безпекових заходів (супровід в укриття) та самоаналіз.	
5.	Підсумкова оцінка за практику керівника від ЗЗСО	0-20
	РАЗОМ	100

Загальне оцінювання результатів проходження практики, виконання індивідуальних завдань, оформлення та захист звітів здійснюється за кредитно-трансферною системою, згідно якої максимальний рейтинг кожного здобувача складається з оцінювання в балах за всіма критеріями, що виставляються під час захисту і переводиться в оцінку за схемою:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ ЗА УМОВИ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

За умови змішаного навчання в ЗЗСО проходження педагогічної практики здійснюється, враховуючи відповідний режим роботи бази практики.

Поєднання дистанційної та аудиторної роботи дозволяє отримати основну інформацію та ідеї, залучити студентів до активного навчання, передбачає різноманітні форми контролю та можливості рефлексії, зворотній зв'язок упродовж усього періоду проходження практики. Для спілкування зі студентами активно використовуються чати та форуми. В умовах змішаного навчання актуалізується різноплановість та доступність навчально-методичного забезпечення, функціонал сайту факультету, кафедр.

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

- Бакка Т., Марголіна Л., Мелешенко Т. Інтегрований курс «Громадянська освіта» (рівень стандарту): підруч. для 10 кл. закладів загальної середньої освіти. К.: УОВЦ «Оріон», 2018..
- Всесвітня історія. 10–11 класи. Історія України. 10–11 класи. Навчальні програми для закладів загальної середньої освіти. Київ. 2022. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi>
- Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту): підруч. для 10 кл. закладів загальної середньої освіти / Бакка Т.В., Марголіна Л.В., Мелешенко Т.В., Желіба О.В. Київ : УОВЦ «Оріон», 2023.
- Громадянська освіта та методика її навчання: Підручник для студентів педагогічних закладів вищої освіти / За загальною редакцією Т.В. Бакка, Т.В. Мелешенко. Київ : УОВЦ «Оріон», 2019.
- Громадянська освіта та методика її навчання : підручник для студентів педагогічних закладів вищої освіти / за заг. ред. : Т.В. Бакка, Т.В. Мелешенко ; координатор вип. С. Супрун]. Київ : УОВЦ Оріон, 2019.
- Желіба О.. Шкільний курс всесвітньої історії та методика його викладання: навч.-метод. посіб. для студентів-істориків. 2-ге вид., доп. і перероб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2014.
- Методика викладання в школі: теорія та практика. За заг. ред. Петкова С.В., Коломойця С.Д. К.: «КНТ», 2021.
- Пащенко М. (2013). Навчально-виховна практика студентів педагогічного університету : навч. посіб. Умань : Жовтий О. О. [вид.], 2013.

Додаткова література:

- Білецька І. Методи і засоби особистісно орієнтованого виховання: навчально-методичний посібник. Умань: СПД Жовтий, 2009.
- Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. 2-ге видання, перероб. і доп / М.В. Бобровський, С.І Горбачов., Заплотинська., О.О. Ліннік, Київ, Державна служба якості освіти, 2021.
- Громадянська освіта: теорія і методика навчання. Київ: Видавництво ЕТНА-1, 2008.
- Данилець Ю., Міщанин В. Методика викладання історії: навчально-методичні рекомендації з вивчення курсу (згідно вимог кредитно-модульної системи). Ужгород, 2009.
- Желіба О. Підготовка учителя історії: між теорією та практикою. Освітня політика. Портал громадських експертів. URL: <http://education-ua.org/ua/articles/241-pidgotovka-uchitelya-istoriji-mizh-teorieyuta-praktikoyu>.
- Іващенко В. Робоча програма навчальної дисципліни. Педагогічна практика. Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. Кафедра історіографії, джерелознавства та археології. Харків 2021.
- Капітан Л., Товтин Я. Аналіз впливу глобальних подій та транснаціональних явищ на вивчення історії у шкільній освіті Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «медицина»). 2024. Вип. 1 (35). С.531-541. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-1\(35\)-531-540](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-1(35)-531-540)
- Капітан Л., Товтин Я. Дослідження ролі вивчення історії у розвитку критичного мислення учнів та методів його підтримки в освітньому процесі. 2024. №1 (29). С.705-714. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-1\(29\)-705-713](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-1(29)-705-713)
- Капітан Л., Товтин Я. Дослідження способів впровадження інноваційний методик у навчальний процес історичної освіти в школах. Вісник науки і освіти. 2024. Вип. 2 (12). С.900-910. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-1\(19\)-900-910](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-1(19)-900-910)
- Каплінський В. 100 складних ситуацій на уроках та поза уроками: шукаємо рішення : навч. посіб. для майбут. вчителів. 6-е вид. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015.
- Пліско Є. Психолого-педагогічна діагностика в закладах освіти : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2020.
- Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. 2-ге видання, перероб. і доп / М.В. Бобровський, С.І Горбачов., Заплотинська., О.О. Ліннік, Київ, Державна служба якості освіти, 2021.
- Савчин М. Педагогічна психологія : підручник. Київ: Академвидав, 2021.
- Теоретичні і методичні засади організації практики у закладах вищої педагогічної освіти: аналітичні матеріали (Авт. кол. М.П. Вовк, Ю.В. Грищенко, С.О. Соломаха, Н.О. Філіпчук). Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, 2022.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет:

Міністерство освіти і науки України <https://mon.gov.ua/>
 Державна служба якості освіти України <https://sqe.gov.ua/>
 ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського <http://dnpb.gov.ua/ua/>
 Інститут педагогіки НАПН України <https://undip.org.ua>
 Інститут модернізації змісту освіти <https://imzo.gov.ua/>

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Факультет історії та міжнародних відносин

**ЩОДЕННИК ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ
СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ (СТАРША ШКОЛА)**

(_____)

терміни практики

Студента (ки) 4 курсу
денної/заочної форми навчання
Предметна спеціальність: А4.03 Середня освіта
(Історія та громадянська освіта)

_____ прізвище, ім'я, по батькові студента

Місце практики (ЗЗСО):

Керівник практики:

Прізвище ім'я по батькові

Національна шкала: _____

Кількість балів: _____

Оцінка у системі ECTS: _____

Члени комісії:

_____ (підпис) _____ (ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

_____ (підпис) _____ (ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

_____ (підпис) _____ (ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

I. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ

Директор ЗЗСО: _____
 Керівник практики від кафедри: _____
 Вчитель-наставник: _____
 Класний керівник (закріплений клас): _____ (напр., 10-А)

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН РОБОТИ СТУДЕНТА-ПРАКТИКАНТА

Здобувач: _____, 4 курс, група _____

Етапи та види роботи	Термін виконання	Форма звітності

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник практики від ЗЗСО _____ / _____ / «» _____ 20__ р.

(наступна сторінка)

II. ЛИСТ ВІДВІДУВАННЯ УРОКІВ ВЧИТЕЛЯ ТА КОЛЕГ (12 уроків)

№	Дата	ІПБ вчителя	Предмет	Клас	Тема уроку	Підпис
1						
2						
...						

(наступна сторінка)

III. ЗАПИСИ РОБОТИ ПІД ЧАС ПРАКТИКИ (ЗРАЗОК ЗАПОВНЕННЯ)

Дата	Зміст виконаної роботи (завдання)	Результат / Відмітка вчителя
Тиждень 1	Ознайомчо-аналітичний етап	
01.09	Нарада-інструктаж. Ознайомлення з ЗЗСО. Аналіз сайту ЗЗСО.	Виконано
Тиждень 2	Навчально-методична робота	

(наступна сторінка)

IV. ГРАФІК ПРОВЕДЕННЯ ЗАЛІКОВИХ УРОКІВ ТА ЗАХОДІВ

№ з/п	Дата	Предмет	Клас	Тема уроку / заходу	Тип (пробний/заліковий)
1		Історія України			Пробний №1
2		Всесвітня історія			Пробний №2
3		Громадянська освіта			Пробний №3
4		Історія України			Заліковий №1
5		Історія України			Заліковий №2
6		Всесвітня історія			Заліковий №3
7		Всесвітня історія			Заліковий №4
8		Громадянська освіта			Заліковий №5
9		Виховна година			Виховний захід

(наступна сторінка)

V. ВИСНОВОК ВІД ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ (0-20 балів)

Оцінка за навчальну роботу (уроки): _____

Оцінка за виховну роботу: _____

Підсумкова оцінка за практику: _____

Загальний висновок керівника практики від ЗЗСО щодо діяльності практиканта

Схема методичної розробки виховної справи

Виховну справу проведено студентом-практикантом 4 курсу
факультету історії та міжнародних відносин

_____ (прізвище, ім'я, по-батькові)

в класі _____ ЗСО _____

« _____ » _____ 20...р.

I. Загальна характеристика виховної справи.

Форма проведення (класна година, бесіда, диспут, екскурсія тощо).

Тема виховної справи.

Місце проведення і тривалість.

Обґрунтування необхідності проведення, виходячи з особливостей віку, зацікавленості учнів, рівня їх розвитку та вихованості, можливостей студента-практиканта, умов роботи.

Виховна мета.

Оформлення виховної справи (об'яви, відповідне оформлення приміщення тощо).

Обладнання (ТЗН, наочність).

Методичне оснащення (використана література, методичні розробки тощо).

II. План підготовки виховної справи.

Попередні бесіди з класним керівником, педагогом організатором, заступником директора школи з виховної роботи.

Виявлення інтересу та можливостей класу, визначення теми та форми проведення.

Створення активу учнів по підготовці та проведенню виховної справи.

Допомога активу учнів у розподілі доручень та визначенні напрямків підготовки (підбір матеріалів, складання сценарію, оформлення, обладнання, репетиції тощо).

Оформлення сценарію виховної справи.

III. План та сценарій виховної справи.**IV. Аналіз проведеної виховної справи.**

Аналіз досягнення цілей за такими критеріями:

рівень зацікавленості учнів проведеною виховною справою;

рівень і характер активності, відповідальності і самостійності учнів в процесі підготовки та проведення;

рівень емоційного впливу виховної справи;

адекватність форми, змісту та методів, що використовувались при проведенні справи цілям та завданням, що були поставлені;

рівень емоційного настрою та психологічні особливості студента-практиканта до проведення наміченої виховної справи;

Аналіз упущень, недоліків, їх причини та шляхи усунення в подальшій роботі.

Методична розробка візується класним керівником.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА УЧНІВСЬКОГО КОЛЕКТИВУ

_____ класу _____ школи _____ навчальний рік

проведено студентом-практикантом 4 курсу
_____ факультету історії та міжнародних відносин _____

(прізвище, ім'я, по-батькові)

Загальні відомості про школу, в склад якої входить класний колектив. Назва школи, її місце знаходження, природні умови, територія і її гігієна, естетичний вигляд. Санітарно-гігієнічне становище школи і класу. Характеристика школи, як колективу, соціальні контакти загальношкільного колективу (зв'язок сім'ї і школи, вплив суспільства на життя шкільного колективу) шефські зв'язки, вплив школи на життя села, мікрорайону, міста, вплив загальношкільного колективу на формування класного колективу.

Офіційна структура колективу. Склад класу, кількість учнів, стать, віковий період. Скільки часу клас існує в даному складі. Які пройшли в даному складі класу зміни, соціальне положення батьків, їх авторитет і вплив на життя класного колективу. Система традицій. Найбільш помітна традиція (як впливає на психологію учня, класу).

Характеристика класу як колективу. Вияв колективізму в поведінці учнів у всіх видах діяльності: навчанні, грі, в праці. Вміння працювати колективно і підкорятись інтересам колективу. Вміння учнів самоорганізовуватися на виконання колективних справ, розподіляти обов'язки і контролювати їх виконання, взаємодопомога і вимогливість в колективі класу. Згуртованість і організованість класу в боротьбі за глибокі знання і високу дисциплінованість. Наявність в учнів почуття честі класу. Традиції класу.

Зміст неофіційної (фактичної) думки, яка підбадьорює чи не підбадьорює членів колективу. Відповідність неофіційної колективної думки офіційній.

Громадська зрілість колективу, його життєва позиція: переконання, ідеали, інтерес до суспільно-політичного життя, пізнавальні інтереси, естетичні. Чи спостерігається розрив між біологічною зрілістю учнів-старшокласників та їх громадською зрілістю? Кому і як наслідують учні? Чи є змагання в класі?

4. Особливості взаємовідносин в класному колективі. Прояв критики і самокритики в класі. Боротьба за честь класу. Роль активу класу в згуртованості класного колективу, його допомога вчителям, класному керівнику в навчанні і позакласній роботі. Загальні інтереси учнів як фактор згуртованості колективу. Товариство і дружба в класі. Дружба дівчат і хлопців (в чому вона виражається). Наявність груп і мотиви їх появи. Який принцип об'єднання учнів в малі групи. Які взаємовідносини між групами в колективі? Негативні соціальні-психологічні прояви в класному колективі (списування, підказування, заздрість, дезінформація, насмішки, цинізм). Чи забезпечує колектив кожному учневі морально-психологічний захист (задоволення колективом за його успіхи, захист особистості кожного члена колективу, розвиток морально-вольової сфери і здібностей кожного учня).

5. Загальна характеристика навчальної діяльності (чи є вона ведучою? Якщо ні, то яка ведуча?) Характеристика успішності з окремих предметів. Боротьба класу за підвищення успішності, взаємодопомога. В чому вона виражається?

Робота вчителя і активу класу по попередженню другорічників. Улюблені навчальні предмети в класі. Клас на уроках різних вчителів. Невстигаючі учні, з яких предметів. Відмінники в класі, їх вплив на клас. Відношення до відмінників в класі. Домінуючі мотиви навчальної діяльності учнів (інтерес в знань взагалі, бажання проявити себе до професії,

намагання виконати обов'язок перед Батьківщиною). Відношення колективу і окремих учнів до оцінки знань. Вміння і навички працювати самостійно. В чому це виражається?

6. Участь колективу в позакласній та позашкільній роботі.

Місце і роль класного колективу в житті школи. Участь класу в заходах загальношкільного характеру. Міжколективні зв'язки класу в школі і поза школою.

Стан дисципліни в класі. Загальний рівень дисципліни. Дисципліна на уроках. Якими методами підтримується дисципліна. Негативний вплив окремих учнів і груп на поведінку колективу. Хто і чому порушує дисципліну, якою причиною це пояснюється. Типові особливості окремих учнів як членів колективу, їх відношення до товаришів і колективу в цілому. Соціальні ролі учнів в класі. Активісти, лідери класу. Чи є дезорганізатори, хто і чого знаходиться під їх впливом. Негативні риси характеру учнів, як членів колективу: індивідуалізм, егоїзм, заздрість. Причини, які обумовлюють негативні особливості поведінки, характеру школяра, шляхи попередження і ліквідації негативних дій і вчинків учнів, перевиховання негативних рис характеру і закріплення позитивних.

Вікові особливості учнів даного колективу. Указати, які психологічні прояви учнів ви відносите до вікових особливостей. Порівняти клас, в якому ви проходили практику в минулому році з цим колективом.

9. Вплив батьків і суспільства на формування учнівського колективу.

Детальний аналіз міжколективних зв'язків поза школою. В чому вона виражається? Як вона впливає на життя класного колективу? Яка робота проведена студентом-практикантом в класі, з метою підвищення громадської активності учнів.

ВИСНОВКИ: Конкретні заходи, які потрібно здійснити школою, учителями класу, класним керівником, учнівськими організаціями, сім'єю відносно покращення мікроклімату в колективі, його згуртованості і розвитку.

Аналіз уроку (орієнтовна структура)

I. Наукова обґрунтованість уроку

(актуальність, педагогічно-виховні моменти, які нові навички будуть набуті).

II. Методика проведення уроку (дидактичні вимоги до уроку):

- Реалізація мети уроку.
- Правильність планування уроку.
- Володіння навчальним матеріалом вчителем.
- Логічність та послідовність викладу матеріалу.
- Використання наочних посібників та техзасобів.
- Педагогічний такт учителя.
- Педагогічні вимоги до учнів.
- Мова вчителя, дикція.
- Зв'язок навчання і виховання.
- Знання учнів та рівень зворотнього зв'язку упродовж уроку.
- Засоби стимулювання пізнавальної діяльності.
- Активність учнів на уроці, індивідуальний підхід до них.
- Висновок.
- Домашнє завдання.

III. Загальне враження від уроку

- Позитивні і негативні моменти уроку.
- Чи досягнута мета уроку?
- Чи зрозуміли учні матеріал?

**Результати перегляду
робочої програми практики**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)